

vazky z pojišťovací smlouvy, oprávněn vypovědět pojišťovací poměr bez výpovědní lhůty, může to však učinit jenom do měsíce od nabytí držby nemovitosti. Jenom nevěděl-li o pojištění, zaniká jeho výpovědní právo teprve uplynutím měsíce od nabytí této vědomosti. Ustanovení toto jest právem ve prospěchu zcizitelově, pokud se týče nabyvatelově relativně velícím (§ 72 cit. zák.) a v účinnosti jest již od 1. ledna 1918. Je tedy první právní otázkou této rozepře, kdy žalovaný nabytí držby pojištěných nemovitostí. Po této stránce zjistil odvolací soud řadu takových okolností, z části soudem prvé stolice sice jen vyšetřených, ale nezjištěných, k čemuž však byl podle § 488 c. ř. s. oprávněn, že jest schválně jeho právní závěr, že žalovaný nabytí držby pojištěných nemovitostí podle § 312 obč. zák. již dne 16. a 17. ledna 1926. Pokouší-li se dovolatel zvrátiti správnost tohoto právního závěru tvrzením, že prodatel měl až do 18. února 1926 spoludržbu statku a zámku K., nedbá zjištění, že prodatel byl další používání zámku až do 18. února 1926 žalovaným jen dovoleno a to bezplatně, nemohl tedy prodatel držby, které už se vzdal, jak bylo zjištěno, dne 16. a 17. ledna 1926 ve prospěch žalovaného, nabytí tímto spolužíváním. Ostatně stačí dovolatele poukázati k správným, věci i zákonu vyhovujícím důvodům napadeného rozsudku. To platí i ve příčině druhé právní otázky této rozepře týkající se dovolatelovy vědomosti o pojištění. Spojuje-li zákon v § 66 (2) cit. zák. již s nabytou vědomostí tamže uvedené účinky jako výjimku z předchozího pravidla, nelze řečené ustanovení vykládati tak, že jednoměsíční lhůta má býti počítána od kvalifikované vědomosti toho způsobu, že má nabyvatel nemovitosti zvědět celý obsah a rozsah pojištění, jakož i všechny jeho podrobnosti. To by ve skutečnosti bylo nezákonným prodlužováním lhůty, tím neodůvodněnějším, poněvadž nabytí podrobné informace je již zpravidla možné odevzdáním pojistky zcizitelem nabyvateli, k němuž podle pravidel věrnosti a víry v obchodování musí dojít při odevzdání samotné nemovitosti a všech na nemovitosti se vztahujících listin a dokladů.

Čís. 8289.

Nejde o zaviněné prodlení prodatele ve smyslu čl. 355 obch. zák. při postupných (sukcesivních) dodávkách, neprovedl-li další část dodávky proto, že kupitel nezaplatil dosud předchozí částečnou dodávku. Prodátel může zbývající dodávku zadržeti do doby, až kupitel zapraví dospělou kupní cenu z dřívější dodávky. I kupitel může při postupných dodávkách, je-li prodátel v prodlení s dodávkou, posečkat po tak dlouho se zapravením kupní ceny (aniž by tím ustoupil od smlouvy), až prodátel splní zadrželé dodávky, předpokládajíc ovšem, že není sám v zaviněném prodlení s placením kupní ceny.

Podle objednáciho lístku ze dne 11. října 1926 měl žalobce dodati žalovanému 10 kuchyňských kredencí do tří týdnů a 4 modřínové ložnice do osmi týdnů. Platiti bylo podle úmluvy po dojití nábytku. Dne 29. listopadu 1926 došly žalovaného kredence s účtem na 2.172 Kč. Proti žalobě o zaplacení tohoto účtu namítl žalovaný započtením vzájemnou pohledávku na náhradu škody 2.700 Kč, ježto mu nebyly dodány 4 modřínové ložnice. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok po právu, uznal však po právu i pohledávku namítanou započtením a zamítl důsledkem toho žalobu. Odvolací soud uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci zažalovaný peníz; »vzájemnou pohledávku žalovaného pro ten čas zamítl.« Důvody: K otázce, zda žalovaný jest oprávněn uplatniti práva podle čl. 355 obch. zák., dlužno odpověděti záporně. Podle judikatury býv. nejv. dvoru soudního (srv. Zentralblatt 1914 čís. 295, Gerichtshalle 1917 čís. 46, rozh. ze dne 15. dubna 1914, Rv II 238/14 a 27. března 1917, R II 81/17) může při postupných dodávkách prodávatel zbývající dodávku zadržeti, až kupitel zapraví dospělou pohledávku za to, co již bylo dodáno. Nelze prodávateli ukládati, by i nadále dodával, odpírá-li kupitel protiprávně zaplacení předchozích dodávek. Kupitel může proti prodávateli, je-li v prodlení s dodávkou, jen tehdy uplatňovati nároky z prodlení, když sám splnil své povinnosti (srv. Adler-Clemens čís. 527 a 1892). V souzeném případě jest kupitel v prodlení s placením zažalované kupní ceny. Nemůže se proto domáhati na prodávateli náhrady škody pro nesplnění zbývajících dodací povinností.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) posoudil odvolací soud věc správně. Jde o smlouvu o postupném dodání zboží, jak odvolací soud správně uznal. Podle čl. 355 obch. zák. jest podmínkou výkonu trojího práva, v tomto článku naznačeného, prodávatelovo prodlení při předání (odevzdání) zboží. Jest tedy zpravidla lhostejno, zda kupitel trhovou cenu zaplatil čili nic. Prodlení prodávatele musí však jím býti zaviněno. Zavinění tu však není, nedodal-li prodávatel zboží, že kupitel sám dříve s placením byl v zaviněném prodlení, tak zejména při smlouvách o sukcesivním (postupném) dodávání zboží (viz Staub-Pisko Komentář k čl. 355 § 8 a k čl. 354 § 14). Naproti tomu může však i kupitel při postupných dodávkách, je-li prodávatel v prodlení s dodávkou, posečkat po tak dlouho se zaplacením kupních cen (aniž by od smlouvy ustoupil), dokud prodávatel nesplnil zadržené dodávky (Staub-Pisko čl. 355 § 11 Str. 353, Adler-Clemens 1591), předpokládajíc ovšem, že sám není v zaviněném prodlení s placením tržové ceny. Žalobce zavázal se smlouvou ze dne 11. října 1926 dodati žalované firmě do tří neděl, do 1. listopadu 1926, 10 kuchyňských kredencí a do osmi neděl, do 6. prosince 1926, čtyři modřínové ložnice. Jest ovšem pravda, že nedostal včas ani te ani

oné dodávce. Kredence dodal, jak nesporno, teprve dne 29. listopadu 1926 a ložnice nedodal vůbec. An žalobce dodal kredence dne 29. listopadu 1926, byla by mu mohla žalovaná firma zadržeti vyplacení tržové ceny, kdyby v ten den byl býval již v prodlení s další dodávkou, s dodávkou ložnic; tomu však tak nebylo. Naopak tržová cena za kredence 2172 Kč byla splatnou ihned při dodání kredencí dne 29. listopadu 1926 a byla proto žalovaná firma povinna mu tento peníz zaplatiti ihned dne 29. listopadu 1926, i když šlo jen o částečné splnění celkové uzávěrky, neboť uzávěrka nebyla nedilným celkem a proto byla splatnou cena tržová u této částečné dodávky dne 29. listopadu 1926 a nebyla žalovaná oprávněna s jejím zaplacením otálet až do dodání ložnic. Ana kupitelka byla se zaplacením této částečné tržové ceny svou vinou v prodlení, mohl prodávatel vykonati právo volby podle čl. 354 obch. zák. ohledně nedodaných dosud ložnic, mohl zejména od smlouvy odstoupiti po předchozím poskytnutí dodatečné lhůty k plnění. Prodatel mohl však i zbývající dodávku (ložnic) zadržeti do doby, až kupitelka zapraví splatnou tržovou cenu z dřívější dodávky (viz Staub-Pisko čl. 354 § 14 str. 341). Žalobce poskytl žalované firmě k plnění dostatečnou dodatečnou lhůtu (do 16. prosince 1926) v upomínce ze dne 11. prosince 1926 a čekal ještě dále až do 10. ledna 1927, kdy teprv podal žalobu. Nebyl tedy žalobce povinen dodati žalované firmě další zboží, dokud mu nezapravila splatnou tržovou cenu z dřívější dodávky, nebyl do té doby v zaviněném prodlení a nemohla proto žalovaná po onu dobu vykonati platně právo volby podle čl. 355 obch. zák., neboť byla sama v prodlení se splněním smlouvy, jak případně odůvodnil odvolací soud, k jehož správným zákonu i stavu věci vyhovujícím důvodům se poukazuje. K vývodům dovolání se podobá, že pro výkon řečeného práva jest nerozhodným, zda kupitelka jest majetnou či nemajetnou, poněvadž zákon v té příčině nerozeznává. Ani na tom nesejde, jak již shora bylo doličeno, zda žalobce ve sporu nebo před žalobou uplatnil neplacení tržové ceny žalovanou jako důvod zadržetí další dodávky zboží se své strany, či zda svým postupem chtěl toliko docílití zvýšení tržové ceny.

Čís. 8290.

Právo třetí osoby proti dlužníku, by se vzdal koncese, převedl ji na třetí osobu a učinil o tom příslušné prohlášení živnostenskému úřadu, nepřekáží tomu, by jiné osoby nenabýly na koncesi soudcovského práva zástavního. Byla-li pro vykonatelný nárok třetí osoby již povclena exekuce dříve, než jiné osoby nabýly na koncesi soudcovského zástavního práva, jest zástavnímu právu (a příkazu dlužníku, by se zdržel jakéhokoliv nakládání se zabavenou koncesí a zákazu, by se nevzdal této koncese) rozuměti jen s výhradou práv nabytých třetí osobou dřívější exekucí podle § 354 ex. ř. Zástavní právo trvá jen potud, pokud třetí osoba nevede exekuci dále a ji neskončuje, a stalo by se nepodmíněným te-